

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Bypolitisk redegørelse af 10/5 01.

(Redegørelse nr. R 18).

By- og boligministeren (Lotte Bundsgaard):

INDLEDNING

Byerne er et væsentligt indsatsområde i regeringens politik. Regeringens bypolitik sætter fokus på byen som helhed og på inddragelse af borgerne i en dialog om byen. Den hele by er en forudsætning for at bevare og udvikle det danske velfærdssamfund. Nøgleordene er helhedssyn og demokrati.

Bypolitikken er kendetegnet ved, at den går på tværs af den traditionelle sektorpolitik. Denne redegørelse beskriver bypolitiske indsatsområder, som berører flere sektorer.

By- og boligministeren afgav i 1999 en bypolitisk redegørelse til Folketinget og udsendte samtidigt »Fremtidens by – Bypolitisk perspektiv og handlingsplan«. By- og boligministeren ønsker nu at gøre status og fremlægge regeringens planer for de kommende års arbejde med bypolitikken.

Regeringen har i år fremlagt to overordnede strategier for Danmarks udvikling, som begge udgør et grundlag for regeringens bypolitik og videreudviklingen heraf.

»En holdbar fremtid – Danmark 2010« er regeringens strategi for, hvordan vi kan bevare og udvikle vores velfærdssamfund på et holdbart grundlag. Strategien er at fastholde den høje beskæftigelse og økonomisk fremgang, at udvikle den offentlige service, at sikre velfærd og trykthed for samfundets udsatte grupper og at skabe lige muligheder med hensyn til beskæftigelse, levevilkår og aktiv deltagelse i samfundet.

»Udvikling med omtanke – fælles ansvar« er regeringens forslag til Danmarks strategi for en bæredygtig udvikling. Strategien er Danmarks svar på det Agenda 21 dokument, som blev vedtaget på FN's konference om miljø og udvikling i Rio i 1992. Forslaget indeholder regeringens mål og initiativer inden for en lang række sektorer, herunder hvordan regeringen vil fremme en bæredygtig udvikling af vore byer.

Mere end 80 pct. af Danmarks befolkning bor i byerne. Derfor er levevilkårene i byerne af central betydning for hele samfundets udvikling.

Bypolitik er velfærdspolitik. Det er regeringens overordnede bypolitiske mål at udvikle den lokale velfærd, at bryde onde spiraler i belastede boligområder og at fremme udviklingen af sunde, smukke og spændende byer. Samtidig er det målet at fremme en bæredygtig byudvikling, at styrke samspillet mellem offentlige og private initiativer og at styrke en aktiv borgerdeltagelse.

Bypolitikken kan betragtes ud fra to overordnede indfaldsvinkler. Den boligsociale indsats, der fokuserer på at ændre udviklingen i udsatte byområder, og en indsats, der satser på at skabe vækst, som skal komme hele byen til gode.

Den boligsociale indsats er velfunderet i de danske byer og skal fortsætte og videreudvikles. Regeringen vil sætte øget fokus på den vækstorienterede bypolitik.

Bypolitikken skal være bæredygtig. Der skal være sammenhæng mellem den økonomiske, den miljømæssige og den sociale udvikling. En fortsat økonomisk vækst skal ske uden en tilsvarende vækst i miljøbelastning og ressourceforbrug og uden marginalisering af svage befolkningsgrupper. Økonomiske fremskridt, der underminerer helheden og fællesskabet i byerne er ikke bæredygtige. Det er afgørende, at udviklingen og væksten kommer hele landet tilgode.

Borgerne skal inddrages i beslutningerne – ikke alene i nærområdet, men også i bydelens og hele byens udvikling. Kun ved at give borgerne en større mulighed for at påvirke beslutningerne kan man stille krav om, at borgerne tager et medansvar.

Den øgede globalisering betyder nye udfordringer for byerne, og samtidig større indbyrdes konkurrence om ressourcerne. Den enkelte by får et øget behov for at lægge en strategi for sin udvikling. Der skal skabes et større regionalt samarbejde mht. arbejdsdeling, samspil, særpræg mv. Samtidig må det sikres, at den regionale udvikling kommer hele Danmark til gode.

Det sociale og fysiske bomiljø bliver en del af konkurrencen mellem byerne om at fastholde og tiltrække arbejdskraft til byen og dens erhvervslev. Et attraktivt bymiljø tiltrækker kvalificeret arbejdskraft og giver dermed grundlag for vækst. »Den gode by« bliver en konkurrenceparameter.

Det er regeringens opgave at sikre, at de fornødne rammer er til stede for kommunernes udvikling af bypolitikken. Regeringen vil fortsat

arbejde for en bedre koordinering af de tværgående indsatsområder, der påvirker bypolitikken.

Det er amterne og kommunerne, som skal udmønte bypolitikken lokalt. Udmøntningen forudsætter et tæt samarbejde mellem borgerne og politikerne. Der må arbejdes tværsektorielt, og den kommunale administration må tilrettelægges dynamisk.

For at bistå de enkelte kommuner har Kommunernes Landsforening i 2001 udarbejdet et bypolitisk oplæg »Bypolitik i kommunerne«. Det giver en række bud på, hvordan kommunerne kommer i gang med det bypolitiske arbejde.

Det offentlige Forskningsudvalg for Byer og Byggeri har til opgave at rådgive by- og boligministeren om forskningsbehovet i byer, boliger og byggeri. På anbefaling af udvalget vil by- og boligministeren i foråret 2002 i samråd med de relevante ressortministre forberede udarbejdelse af en delstrategi for dansk byforskning inden udgangen af 2003.

Regeringen vil desuden indhente inspiration fra andre lande for at udvikle den vækstorienterede del af bypolitikken. Blandt andet fra lande, der har positive erfaringer med at trække private investeringer til belastede byområder.

DE KOMMENDE ÅRS INDSATS

Den statslige videreudvikling af bypolitikken vil også i de kommende år ske inden for rammerne af Den bypolitiske Perspektiv- og Handlingsplan fra 1999. I det følgende beskrives de temaer, der særligt vil blive fokuseret på i de kommende år.

BYENS LEDELSE OG DEMOKRATI

Det er regeringens mål, at udviklingen af byerne bliver nærværende for alle, og at borgerne får reel indflydelse på forhold, der påvirker deres by.

Udvikling af byer, boliger og byggeri skal fremmes med udgangspunkt i en aktiv borgerdeltagelse.

Det er centralt for regeringen at understøtte nye forvaltnings- og deltagerformer, hvor der arbejdes på tværs af sektorer. Disse kan skabe grundlag for en mere hensigtsmæssig og smidigere forvaltning af de moderne byer. Samtidig kan de øge borgernes muligheder for i hverda-

gen at øve indflydelse på udviklingen af egne levevilkår.

Status

I de centrale love om byudvikling indgår der regler om borgerinddragelse spændende fra kommuneniveau over bydelsniveau til ejendomsniveau.

Der er udviklet forskellig praksis for borgerinddragelse i kommunerne i forbindelse med planlægning af byens udvikling. Disse erfaringer skal der bygges videre på.

Planloven forudsætter, at kommunerne som led i udarbejdelsen af en kommuneplan offentliggør en planstrategi. Planstrategien kan anvendes i dialogen med borgere, brugere og overordnede myndigheder.

Byfornyelsesloven forudsætter en høj grad af borgerinddragelse. I de store områder, der er forbedret gennem byfornyelse, kvarterløft og helhedsorienteret byfornyelse, har mange kommuner fået erfaringer med, hvordan direkte samarbejde med borgerne og andre kan bruges til at fremme byens udvikling.

Udfordringer

Borgerinddragelse i byudvikling stiller krav om samarbejde på tværs af forvaltninger og sektorer.

Ændringer i byernes problemer og vilkår har på forskellig måde fået kommunerne til at søge nye veje i styringen af byernes udvikling. Der er på mange fronter opbrud i opgavefordelingen mellem den offentlige og den private sektor. Kommunerne søger at inddrage og aktivere borgere, private virksomheder og andre i løsningen af byernes problemer også med henblik på at forbedre kommunernes indbyrdes konkurrenceevne. Det sker i forskellige fora i et mere eller mindre forpligtende partnerskab.

En forpligtende og øget dialog mellem forvaltning og borgere skaber forudsætningen for en reel borgerindflydelse. Dialogen giver borgerne indsigt i offentlige dispositioner og arbejdsgange. Borgerinddragelsen kan desuden støtte det lokale, sociale netværk mellem borgerne og styrke borgernes tilhørsforhold til lokalområdet.

Borgernes interesse følger ikke altid kommunens opdeling af opgaverne mellem de forskellige forvaltninger, men kræver samarbejde på tværs af forvaltningerne. Borgerinddragelsen kan derfor medvirke til at modernisere og smidiggøre kommunernes forvaltning.

Den traditionelle repræsentative styringsform er bundet op om lighed gennem repræsentation. Beslutningsprocesser i netværk og partnerskaber foregår som et direkte samarbejde, hvor man kan opnå indflydelse ved at være aktiv deltager. Disse fora er dog ikke egnede til beslutninger, hvor der skal tages hensyn til mere overordnede mål og til et mindretals behov. Det er derfor vigtigt at sikre, at de nye samarbejdsformer bliver et supplement og ikke en erstatning for det repræsentative demokrati. Der skal skabes bedre muligheder for, at alle gruppers interesser og behov bliver tilgodeset i byudviklingen.

Initiativer

- Regeringen vil i de kommende år fokusere på borgerinddragelse og partnerskaber i byens udvikling. Fokus skal være på samspillet mellem det private erhvervsliv og den offentlige forvaltning samt på de svage gruppers mulighed for at blive hørt.
- By- og Boligministeriet tager initiativ til at etablere et kommunalt netværk af relevante kommuner for at udveksle erfaringer om offentligt/privat samarbejde og forpligtende partnerskaber. Miljø- og Energiministeriet og Erhvervsministeriet indgår i et samarbejde om netværket.
- By- og Boligministeriet igangsætter erfaringsopsamling af og forskning om de nye former for samarbejde mellem kommune og borgere. Et væsentligt fokuspunkt er, hvilken betydning de nye samarbejdsformer kan få for det repræsentative demokrati. Det er også centralt at holde øje med, om der sker en ændring af beslutnings- og magtstrukturen.
- Miljø- og Energiministeriet udgiver i 2001 på baggrund af ændringen i planloven i 2000 en vejledning til kommunerne om strategier for kommuneplanlægningen.
- By- og Boligministeriet igangsætter forsøg med anvendelse af ny teknologi i byudviklingsprojekter bl.a. gennem etablering af »Kvarterets hjemmeside«. Formålet er at fremme dialogen med og information til borgerne om byudviklingen i lokalområder.
- Hvad kan engagere borgerne i debatten om byens udvikling og hvordan?
- Hvilken værdi har borgerinddragelsen for det lokale demokrati og for bylivet?
- Er kommunerne og borgerne rustet til at indgå i dialog om byernes udvikling?

BYENS ERHVERV OG BESKÆFTIGELSE

Det er regeringens mål, at byerne fortsat er centrum for vækst og udvikling samtidig med, at denne vækst kommer alle bydele og alle borgere til gode.

For at få flere i arbejde skal arbejdsmarkedet gøres mere rummeligt end i dag. Der skal også skabes gode regionale erhvervsmæssige rammebetingelser for at fastholde og tiltrække nye virksomheder.

Regeringen ønsker, at mulighederne for en bedre integration af især servicevirksomheder udnyttes for at skabe liv og mangfoldighed i de enkelte bydele. Beskæftigelses- og indkøbsmuligheder skal fremmes i byområder, der har underskud af disse.

Byerne skal udvikles, så der både tages hensyn til behovet for at inddrage nye arealer til byformål og behovet for at skabe liv i ældre erhvervs- og havneområder. Der skal skabes incitamenter til at genbruge eksisterende udtjente byområder. Det skal sikres, at de lokale sociale, naturmæssige og bygningsmæssige ressourcer udnyttes bedst muligt. Boligerne skal blandes med byens forskellige funktioner for at skabe en levende by.

Status

Rammen for regeringens erhvervspolitiske indsats er erhvervsstrategien .dk21, som blev offentliggjort i februar 2000.

.dk21 skal medvirke til at udvikle de erhvervsmæssige rammebetingelser og sikre, at de danske virksomheder er godt rustede til udfordringerne i videnøkonomien. Dette har stor betydning for, hvordan de danske byer klarer sig i den stigende internationale konkurrence om vækst og arbejdskraft.

I forlængelse af .dk21 har Erhvervsministeriet i samarbejde med de jysk-fynske amter og kommuner udarbejdet Erhvervsredegørelse Jylland-Fyn, der viser, at udviklingen i Jylland-Fyn halter lidt efter Hovedstadsregionen med hensyn til den nye økonomi. Den igangværende udmøntning af redegørelsen skal medvirke til at sikre gunstige erhvervsbetingelser i hele Danmark.

Regeringen nedsatte i juni 1999 et bredt tværministerielt sammensat Erhvervs- og Bypolitisk Udvalg. Udvalget har i en betænkning fra januar 2001 taget udgangspunkt i strukturændringerne i erhvervslivet, hvor næsten 75 procent af landets samlede beskæftigelse i dag ligger inden for offentlige og private serviceerhverv.

Udvalgets overvejelser og forslag er koncentreret inden for fire indsatsområder, som er indbyrdes sammenhængende:

- For at sikre at der sker en revitalisering af byernes nedslidte erhvervs- og havnearealer er der behov for bedre virkemidler til byomdannelsen heraf.
- For at skabe mere varierede og mangfoldige bymiljøer er der behov for forbedrede muligheder for at integrere erhverv og boliger i samme ejendom.
- I takt med at erhvervslivets samlede arealbehov bliver mindre, er der mulighed for at sammentænke byernes vækst og erhvervenes lokalisering i den overordnede bystruktur. Derved kan udlægning af erhvervsarealer reduceres og unødigt transport undgås.
- Som grundlag for den lokale planlægning er der behov for et bedre vidensgrundlag om kommunernes virksomheder og antallet af beskæftigede.

Udvalgets forslag går på tværs af ministerområder, og en gennemførelse af forslagene indebærer et samarbejde blandt andet mellem By- og Boligministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Erhvervsministeriet, og Trafikministeriet. Der er i foråret 2001 taget initiativer til en opfølgning af udvalgets forslag.

Miljø- og energiministeren afgav i marts 2000 Landsplanredegørelse 2000 »Lokal identitet og nye udfordringer« til Folketinget. Redegørelsen sætter fokus på, hvordan erhvervsudvikling, transport og miljø ved hjælp af den fysiske planlægning kan spille bedre sammen i den regionale udvikling.

I de igangværende kvarterløft er der etableret samarbejde med lokale virksomheder. Erfaringerne viser, at der er en voksende erkendelse af, at ansvaret for øget lokal beskæftigelse også ligger hos virksomhederne.

Udfordringer

Byerne skal rustes til den internationale konkurrence. Der skal findes plads til de svage grupper på arbejdsmarkedet.

Den væsentligste erhvervspolitiske udfordring er at sikre de danske virksomheder de bedst mulige rammebetingelser i de kommende år, så de har gode forudsætninger for at omstille sig til en mere global og videnbaseret konkurrence.

Det er en vigtig arbejdsmarkedspolitisk udfordring at sikre udbredelsen af virksomhedernes sociale ansvar. I relation til bypolitikken kan

det sociale ansvar konkretiseres til et ansvar for den arbejdskraftreserve, som findes i det lokale byområde. I nogle byområder har denne arbejdskraft på grund af manglende uddannelse eller sociale færdigheder svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Der er endvidere behov for at ansvaret udstrækkes til, at virksomheden medvirker til at styrke udviklingen af det lokale byområde, den er placeret i.

For at skabe mere spændende og levende byer og bydele er der brug for at sikre en blanding af service, institutioner, rekreative anlæg, boliger og lette former for erhverv i vores byer. De gamle ulemper fra industrialiseringen følger ikke med de nye serviceerhverv. Mange servicevirksomheder vil have fordel af at ligge i boligområder. Boligområderne kan også have fordel af at huse servicevirksomheder.

Virksomheder og arbejdspladser skal placeres, så der ikke opstår miljømæssige gener. Hverken i form af støj og luftforurening eller i form af gener fra trafik. Virksomheder og arbejdspladser skal derfor placeres, så der ikke kommer unødigt fremmed trafik ind i de enkelte lokalområder. Det gælder specielt, hvis de placeres i mere integrerede byområder.

For at begrænse behovet for at inddrage nye arealer til bymæssig anvendelse skal den ændrede erhvervsudvikling med en voksende andel serviceerhverv kombineres med en satsning på at fremme omdannelsesprocesserne i ældre byområder.

Initiativer

- By- og boligministeren vil i samarbejde med socialministeren udvælge nye såkaldte modelområder i efteråret 2001. I områderne skal der etableres forpligtende lokalt samarbejde mellem det lokale erhvervsliv, kommunen og Arbejdsformidlingen om at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked. Det vil sige, at der skal skabes fleksjobs og andre varige jobs på særlige vilkår for dem, der ikke kan finde job på almindelige vilkår.
- På baggrund af betænkningen fra Erhvervs- og Bypolitisk Udvalg ønsker regeringen at skabe mulighed for etablering af lokalt forankrede byomdannelsesselskaber. Selskaberne tænkes etableret som offentlige/private selskaber. Det er selskabernes opgave at skabe nyt liv på ledige erhvervs- og havnearealer, som i kommuneplanen er udpeget som byomdannelsesområder med høj prioritet. Dette forudsætter en ændring af planloven

- med muligheder for rækkefølgeplanlægning i ældre byområder.
- Regeringen vil overveje, om der skal skabes en hjemmel i planloven, så kommunerne kan pålægge investorer at bidrage til finansiering af nødvendige infrastrukturomkostninger i byomdannelsesområder.
  - Som opfølgning på betænkningen fra Erhvervs- og Bypolitisk Udvalg skal det undersøges, hvilke muligheder og begrænsninger, der er for at fremme en blanding af boliger og erhverv i samme ejendom eller bebyggelse. Tilsvarende vil det i en større skala blive vurderet, hvorledes erhvervsudviklingstendenserne ud fra en miljømæssig vurdering påvirker mulighederne for at placere virksomheder sammen med andre byfunktioner.
  - Miljø- og Energiministeriet udsender i 2002 den statslige udmelding til regionplanrevision 2005. Udmeldingen vil være en forhåndstilkendegivelse af de rammer, som de statslige myndigheder vil lægge til grund for deres behandling af de kommende regionplanforslag.
  - By- og boligministeren vil i samarbejde med miljø- og energiministeren i efteråret 2001 sætte fokus på den mangfoldige by. Under by- og boligministerens Byudviklingspulje afsættes midler til et tema om Erhverv i byen. Temaet vil efterspørge konkrete projekter, der belyser problemstillinger omkring byfortætning og samlokalisering af boliger og erhverv samt genanvendelse af nedlagte erhvervsarealer. I den forbindelse indgås endvidere et samarbejde med Erhvervsfremme Styrelsen, der den 1. oktober 2001 indkalder forslag til projekter under temaet »Bedre erhvervsbetingelser i byområder« under de såkaldte regionale erhvervsudviklingsprogrammer.
  - Er virksomheder parate til at påtage sig et ansvar for deres lokalområde?
  - Hvordan styrkes virksomheders interesse for at placere sig i de udsatte boligområder?
  - Hvad vinder vi ved at placere boliger og serviceerhverv i samme byområde?

BYENS BOLIGOMRÅDER

Regeringens mål er byer med mange sammenhængende aktiviteter, der gør byen til et godt sted at bo, arbejde og leve i.

De negative udviklingsspiraler i mindre attraktive byområder skal vendes, samtidigt med at en positiv udvikling i de velfungerende byområder fastholdes. Byens mangfoldighed og sociale og kulturelle bæredygtighed skal bl.a. sikres ved en mangfoldighed af mennesker i de enkelte byområder.

Regeringen vil ikke acceptere, at velfærden og udviklingsmulighederne er særligt truede for borgere i udsatte byområder. Regeringen vil fortsætte den helhedsorienterede boligsociale indsats med fokus på byfornyelse, kvarterløft og andre sammenhængende løsninger i de udsatte byområder.

Regeringen vil yde en forstærket indsats for integration, beskæftigelse m.v. i udsatte byområder gennem forpligtende partnerskab mellem private og det offentlige.

Status

Regeringens Byudvalg har med kombinationen af nedsættelse af huslejen, fysiske forbedringer samt sociale og kulturelle aktiviteter i de udsatte almene bebyggelser opnået at bremse en uheldig udvikling i bestemte boligområder.

I de første kvarterløftområder bygges der videre på disse erfaringer gennem en integreret indsats overfor såvel de sociale som de fysiske forhold i områderne. En evaluering af den samlede indsats vil foreligge i 2002. I den videre bypolitiske indsats vil der fortsat være fokus på at videreudvikle den helhedsorienterede tilgang til løsning af by- og boligsociale problemer.

Der er taget de første initiativer med understøttede andelsboliger og forsøg med medejerboliger i det almene boligbyggeri, som skal forbedre mulighederne for at sikre en blanding af boligformer og skabe en mere balanceret beboersammensætning i bl.a. udsatte byområder.

Der er gjort en særlig indsats over for de svageste grupper i samfundet, dvs. personer, som har svært ved at finde sig tilrette i en sædvanlig bolig og derfor bliver hjemløse.

Udfordringer

Den bymæssige opsplitning og den sociale understøttelse i byerne er væsentlige udfordringer for udviklingen af de danske byer.

Ressourcestærke beboere flytter fra de udsatte områder, og det er vanskeligt at tiltrække private og offentlige investeringer. En skarp opdeling af ejerformer i forskellige bydele deler byen yderligere socialt, kulturelt og erhvervmæssigt.

Det er vigtigt, at kommunerne selv forebygger en ulige udvikling. De kommunale ressourcer må fordeles på en måde, der styrker de svage områder. Regeringen lægger vægt på et blandet boligmarked med forskellige boligtyper, hvor mennesker bor sammen på tværs af alder, etnisk oprindelse og sociale skel.

Kravet til boligen har ændret sig, og fremtidens boligmarked må indrettes, så det lever op til kravet om fleksibilitet og variation. Regeringens by- og boligpolitik vil forbedre mulighederne for at kunne tilbyde en bred vifte af boligtyper og understøtte udviklingen af den tilgængelige by.

By- og boligområders attraktion ændres over tid. Områderne kan bringes i et forfaldsforløb, der medfører fysiske problemer og imageproblemer. Ved at forudse, hvilke områder der kan være udsatte, kan fremtidige forfaldstendenser i boligområder begrænses eller afværges. Der er brug for et redskab til at skabe overblik – både lokalt og centralt – over, i hvilken retning udviklingen bevæger sig på by- og områdeniveau.

Initiativer

- By- og Boligministeriet har iværksat en undersøgelse, der skal belyse, om bevægelserne på boligmarkedet i de senere år følger nye mønstre. Undersøgelsen skal også vise, om der er sket ændringer på boligmarkedet, der har betydning for forskellige befolkningsgrupper muligheder for at skaffe sig en bolig. Der fokuseres særligt på de unges og ældres behov. Endvidere undersøges, om ønsket til boligens kvalitet m.v. har ændret sig. Undersøgelsen er færdig ultimo maj 2001.
- By- og boligministeren og socialministeren har taget initiativ til at sætte gang i arbejdet i regeringens Byudvalg, og har bl.a. afsat midler til formålet fra Satspuljen og Byudviklingspuljen. De to ministre udpeger 3-5 nye modelområder, hvor der udvikles modeller for den tværgående, områdebaserede indsats i udsatte boligområder. Modelområderne vil blive udpeget ultimo 2001.
- Regeringens Byudvalg har igangsat en udvikling af indikatorer for den boligsociale udvikling i byerne. Bystatistikken skal ses som et redskab såvel til kommunerne som til staten til at få et overblik over, i hvilken retning udviklingen bevæger sig i byerne.
- Der skal tages skridt til at skabe mere varierede ejerformer i det almene byggeri med henblik på en mere varieret beboersammensæt-

ning. Det er fortsat afgørende, at den almene bolig bevarer sin karakter af lejebolig. Men rammerne skal gøres mere fleksible i form af større råderet for den enkelte lejer og i form af almene medejerboliger. By- og boligministeren vil derfor i juni 2001 sende et lovforslag om større råderet og medejerskab i det almene byggeri til høring.

- Hvordan øger vi fællesskabet og det fælles ansvar i de udsatte boligområder?
- Hvordan kan private organisationer, frivillige foreninger og erhvervslivet medvirke til løsning af de boligsociale problemer?
- Vil der være efterspørgsel efter almene medejerboliger i udsatte boligområder?

BYENS MILJØ

Det er regeringens mål at fremme en bæredygtig udvikling af byer og bygninger med udgangspunkt i en aktiv borgerdeltagelse.

Den nationale trafikplan »Trafik 2005« indeholder regeringens målsætninger på trafikområdet og skal bidrage til at forbedre trafikforholdene i byerne.

Byens trafikskabende funktioner skal ligge så flest mulige mennesker med fordel kan færdes til fods, på cykel eller med anvendelse af den kollektive trafik. Transport-behovet i byerne skal tilfredsstilles uden at belaste miljø og sundhed.

Regeringen arbejder for at arkitektoniske og kulturmiljømæssige interesser i højere grad beskyttes, at mindske støj og fredeliggøre gader, pladser og andre opholdsarealer samt at gøre det mere sikkert at færdes i byen.

De grønne områders kvalitet skal styrkes. Bytætheden skal afbalanceres med byens grønne rum og mulighederne for at udvikle attraktive, tilgængelige by- og boligområder.

Status

Byfornyelsesindsatsen har i væsentlig grad bidraget til at fastholde byernes kulturelle identitet og sikre byens boligstandard. Der er tilsvarende sket en omfattende renoveringsindsats inden for den almene sektor.

På begge områder er der i forbindelse med renoveringen sket en betydelig indsats for at nedbringe ressourcforbruget i boligene.

Der bliver også arbejdet med byens rum og med forskønnelse af byens torve og pladser, bl.a.

som et led i den helhedsorienterede byfornyelsesindsats.

Regeringen har fremsat et lovforslag, der skal sikre de eksisterende kolonihaver og muliggøre etablering af nye.

Miljø- og Energiministeriet har i samarbejde med kommunerne fortsat arbejdet med udarbejdelse af kommuneatlas over bevaringsværdige bygninger og bymiljøer i hele landet med henblik på indarbejdelse af bevaringsbestemmelser i kommune- og lokalplaner. Senest er igangsat forsøg med udarbejdelse af kulturmiljøatlaser.

By- og boligministeren har gennem formandskabet for regeringens ministerudvalg for handicappområdet været med til at sætte tilgængelighedsproblematikken og nye initiativer på dagsordenen.

For at styrke kommunernes mulighed for at udforme den lokale trafikpolitik er Færdselsloven i april 2000 blevet ændret, så kompetencen til at foretage færdselsreguleringer med enkelte undtagelser er blevet overført fra politiet til kommunerne.

Et udvalg under Trafikministeriet udgav i juni 2000 rapporten »Grundlag for trafik- og miljøplan for hovedstadsområdet«. Den beskriver problemstillinger og trafikale mål, kommer med et bud på den fremtidige trafik og gennemgår forskellige løsningsmuligheder for trafikale og miljømæssige problemer i hovedstadsområdet.

Der er i kommunerne en lang tradition for at inddrage borgerne i arbejdet med trafikregulering. Der arbejdes med opholds- og legeområder, stilleveje, trafik- og miljøhandlingsplaner samt planlægning med henblik på, at nye boliger ikke bliver udsat for uacceptabel støjbelastning. Også i kvarterløftprojekterne og i den helhedsorienterede byfornyelse har kommunerne inddraget borgerne i forslagene om løsning af de lokale trafikproblemer.

Udfordringer

En meget stor del af det samlede ressource- og energiforbrug sker i byerne, og mange miljøkonflikter koncentrerer her.

Udviklingen af bæredygtige byer handler blandt andet om, hvordan byens forskellige funktioner er placeret i forhold til hinanden. Placering af funktioner tæt på hinanden og lokalisering af byfunktioner ved de bedst betjente kollektive trafikknudepunkter er et vigtigt led i at begrænse behovet for trafik. Samtidig skal mu-

ligheden for at afvikle trafikken til fods, på cykel eller med kollektiv trafik fremmes.

De grønne områder i byen er af stor betydning for beboernes sundhed og velvære. En vellykket naturpolitik i byen kræver derfor, at den planlægges og udvikles i sammenhæng med miljø-, trafik-, og byplanlægningen. Det rekreative, det grønne og byernes infrastruktur skal tænkes sammen. For at sikre, at byerne fastholder en struktur med grønne eller blå åndehuller kan det blive nødvendigt med offentlige udgifter, f.eks. ved udnyttelse af tidligere erhvervsområder. Det vil være en investering på lige fod med tidligere investeringer i parker m.v., som nutidens byboere nyder godt af i dag.

Velstandsstigningen og den øgede specialisering har ført til en kraftig vækst i trafikken. Trafikken er i dag den enkeltfaktor, der skaber de største miljøproblemer i byerne. Samtidig vil levende og aktive byer være præget af trafik. Transportbehovet i byerne skal tilfredsstilles med mindst mulig belastning for miljøet, sundheden og trafikikkerhed.

Boliger og bygninger i byen spiller en central rolle for samfundets samlede ressourceforbrug og miljøbelastning. Energiforbruget til drift af bygninger og til nybyggeri og ombygning står for halvdelen af samfundets energiforbrug. Der er fortsat store besparelsesmuligheder ved bygnings energiforbrug.

Forstadsområderne, der kan forekomme nedslidte og utidssvarende i relation til moderne byliv, indeholder deres egen problematik. Forstadens udbygning og fornyelse er en vigtig del af fremtidens bypolitik. Det handler ikke blot om renovering af husene. Forstaden skal af med sit præg af soveby og tilføres en mangfoldighed af aktiviteter og mennesker.

- Hvordan kan der skabes bæredygtige trafiksystemer, der kan tilgodese det stadigt voksende transportbehov?
- Hvordan sikres flere friarealer og grønne områder i byen?
- Hvad skal der til for, at man som forbruger efterspørger miljøvenlige og mindre ressourcekrævende boliger?

Initiativer

- By- og Boligministeriet og Miljø- og Energiministeriet vil indgå et samarbejde om udvikling og formidling af viden om de grønne områders betydning for velfærden i byerne.

- Regeringen vil via lovgivning, vejledning, pilotprojekter m.v. arbejde for, at kulturmiljøværdier beskyttes, herunder at bevaringsværdige bygninger ikke nedrives, uden at der forinden er gennemført en offentlig debat herom.
- Regeringen vil udarbejde en national støjhandlingsplan med fokus på støj fra vejtrafik. I betænkningen fra Erhvervs- og Bypolitisk Udvalg anbefales, at der udarbejdes en vejledning om, hvordan støjensyn i større omfang kan inddrages i planlægningen.
- By- og Boligministeriet har i samarbejde med Arkitektskolen i Aarhus og Høje-Taastrup og Aarhus kommuner udskrevet en idékonkurrence om den nye forstad. Ønsket er at få bidrag til sammenhængende bypolitiske visioner om forstadens fysiske omgivelser og om bylivet og bymiljøet. Konkurrencen vil i efteråret 2001 blive fulgt op med et tema under Byudviklingspuljen.
- Miljø- og Energiministeriet og Trafikministeriet har indledt et samarbejde med udvalgte amter og kommuner. Samarbejdet skal bl.a. munde ud i anbefalinger til, hvilke værktøjer stat, amt og kommuner kan anvende i en mere aktiv lokaliseringspolitik. Miljø- og Energiministeriet, Trafikministeriet, Erhvervsministeriet samt By- og Boligministeriet vil sammen arbejde for, at lokaliseringspolitik bliver en integreret del af en bæredygtig vækstorienteret bypolitik.
- By- og Boligministeriet og Miljø- og Energiministeriet indleder et samarbejde med forskningsinstitutioner om et bedre vidensgrundlag om betydningen af boligens, arbejdsstedets og fritidsaktiviteternes placering for omfanget af familiernes transport i hverdagen.
- By- og Boligministeriet starter i 2001 et 4-årigt program til fremme af byøkologi og økologisk byggeri. Der er brug for, at hele byggesektoren forpligter sig til en forstærket og samordnet miljøindsats. Programmet inddrager indsats på såvel bygningsniveau som produktionsniveau.
- Trafikministeriet gennemfører i samarbejde med Miljøstyrelsen og By- og Boligministeriet i uge 38 Miljøtrafikugen 2001. Formålet med miljøtrafikugen er at fremme miljøvenlig transportadfærd og synliggøre miljørigtige transportløsninger i byerne. I år sættes fokus på transportløsninger, der på én og samme gang er miljørigtige og trafiksikre.
- Som opfølgning på Miljøtrafikugen udmelder By- og Boligministeriet i samarbejde med Trafikministeriet og Miljø- og Energiministeriet et tema under Byudviklingspuljen om byer, boliger og trafik. Temaet skal belyse, hvordan man med udgangspunkt i et konkret byområde kan tage initiativ til at mindske gener fra trafikken i byen.
- Regeringen har i forbindelse med Finansloven for 2001 besluttet at nedsætte et udvalg, der i løbet af en treårig periode skal udarbejde et beslutningsgrundlag for indførelse af et landsdækkende kørselsafgiftssystem, der bl.a. sigter mod at begrænse byernes trafikproblemer.
- Som et led i udmøntningen af Trafikministeriets Trafikpulje 2000 er der ved at blive iværksat et projekt om miljørigtige delebilsordninger i tilknytning til beboere i boligorganisationer.
- Trafikministeriet er ved at udarbejde forslag til en ny kollektiv trafiklov. Formålet er at forbedre og effektivisere den kollektive trafik, bl.a. ved at sikre en bedre overordnet planlægning og koordinering af de forskellige kollektive trafiktilbud.
- I forbindelse med regeringens forslag til Danmarks strategi for bæredygtig udvikling er der udarbejdet et debatoplæg om indikatorer for bæredygtig udvikling. På baggrund af debatten vil regeringen fastlægge et første sæt af indikatorer for bæredygtig udvikling.

OVERSIGT OVER REGERINGENS INITIATIVER

Byens ledelse og demokrati

- Regeringen vil indgå udviklingskontrakter med kommunerne om nye former for samarbejde med borgerne.
- By- og Boligministeriet vil løbende indsamle erfaringerne med de nye samarbejdsformer og igangsætte forskning til belysning af, hvilken betydning de kan få for det repræsentative demokrati.

Byens erhverv og beskæftigelse

- Regeringen vil indgå aftaler med kommuner, der er villige til at etablere et lokalt samarbejde mellem det offentlige og det private erhvervsliv om at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked til gavn for lokalområdet beboere.

- Regeringen vil arbejde for at realisere de forslag, som ligger i betænkningen fra Erhvervs- og Bypolitisk udvalg, herunder:
  1. skabe mulighed for at etablere byomdannelsesselskaber som »byggemodner« ledige erhvervs- og havnearealer
  2. undersøge hvilke muligheder og begrænsninger, især af miljømæssig karakter, der er for at blande erhverv, boliger og andre byfunktioner
  3. afsætte midler under Byudviklingspuljen til projekter, som kan belyse de nævnte problemstillinger
- Regeringen vil støtte udviklingsprojekter, som kommer med nye bud på, hvordan forstæder kan udvikle sig til sammensatte bydele.
- By- og Boligministeriet vil indlede et samarbejde med Miljø- og Energiministeriet om tilvejebringelse af et bedre videngrundlag om hverdagens transportkæder.
- By- og Boligministeriet starter i 2001 et 4-årigt program til fremme af byøkologi og økologisk byggeri.
- By- og Boligministeriet vil i samarbejde med Trafikministeriet og Miljø- og Energiministeriet som opfølgning på Miljøtrafikugen støtte udviklingsprojekter, som belyser, hvordan gener fra trafikken kan mindskes i et konkret byområde.
- Regeringen vil udarbejde et beslutningsgrundlag for indførelse af et landsdækkende kørselsafgiftssystem.
- Trafikministeriet udarbejder forslag til en ny kollektiv trafiklov, som skal forbedre og effektivisere den kollektive trafik.

Byens boligområder

- Regeringen vil udpege 3-5 modelområder, hvor der udvikles modeller for, hvordan der kan samarbejdes i lokale partnerskaber om boligsocial udvikling.
- Regeringen vil udvikle indikatorer for den boligsociale udvikling i byerne.
- Regeringen vil udarbejde et lovforslag om større råderet og medejerskab i det almene byggeri.

Byens miljø

- Regeringen vil udvikle og formidle viden om de grønne områders betydning for velfærden i byerne.
- Regeringen vil udvikle en national støjhandlingsplan med fokus på støj fra vejtrafikken.

Hermed slutter redegørelsen.

---

93. møde

Tirsdag den 15. maj 2001 kl. 12.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.

(Spørgetimen).

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om billedkunst.

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen).
(Fremsat 31/1 2001. Første behandling 8/2 2001.
Betænkning 2/5 2001. Anden behandling 8/5
2001. Tillægsbetænkning 9/5 2001).

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til museumslov.

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen).
(Fremsat 31/1 2001. Første behandling 8/2 2001.
Betænkning 2/5 2001. Anden behandling 8/5
2001. Tillægsbetænkning 9/5 2001).

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Ændrede regler om valg af borgmester og viceborgmester i kommuner med mellemformsstyre m.v.).

Af indenrigsministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 31/1 2001. Første behandling 1/3 2001.
Betænkning 19/4 2001. Anden behandling 10/5
2001).

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af konventionen om gensidig bistand og samarbejde mellem toldmyndighederne (Napoli II-konventionen).

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 4/10 2000. Første behandling 24/10
2000. Betænkning 2/5 2001. Anden behandling
10/5 2001).

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 158:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af ledningsført vand. (Godtgørelse ved vandspild m.v.).

Af skatteministeren (Frode Sørensen).
(Fremsat 1/2 2001. Første behandling 20/2 2001.
Betænkning 2/5 2001. Anden behandling 10/5
2001).

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 184:

Forslag til lov om ændring af forskellige skatte-
love. (Lempelse af frister og mulighed for indbe-
taling til selskabet ved negativ anskaffelsessum
eller indskudskonto).

Af skatteministeren (Frode Sørensen).
(Fremsat 15/3 2001. Første behandling 4/4 2001.
Betænkning 2/5 2001. Anden behandling 10/5
2001).

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 200:

Forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift
af motorkøretøjer m.v. (Lempelse i afgiften af
last- og sættevogn og i variabel kombination).

Af skatteministeren (Frode Sørensen).
(Fremsat 28/3 2001. Første behandling 20/4
2001. Betænkning 9/5 2001).

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 218:

Forslag til lov om ændring af lov om indgåelse
af dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem de
nordiske lande. (Lempelse af dobbeltbeskatning
for danske søfolk på skibe indregistreret i Fin-
land, Island, Norge eller Sverige).

Af skatteministeren (Frode Sørensen).
(Fremsat 5/4 2001. Første behandling 20/4 2001.
Betænkning 9/5 2001).

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om finansiel virksomhed.

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 8/2 2001. Første behandling 2/3 2001.
Betænkning 10/5 2001).

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 166:

Forslag til lov om udstedere af elektroniske pen-
ge.

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 8/2 2001. Første behandling 2/3 2001.
Betænkning 10/5 2001).

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed, lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, lov om sikring mod følger af arbejdsskade og lov om forsikringsmæglervirksomhed. (Midlertidig bestemmende indflydelse for institutionelle investorer, formidling af forsikringsprodukter, forsikringsselskabers etablering af filialer i andre lande og bidrag til Finanstilsynet fra ATP, LD og AES).

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 8/2 2001. Første behandling 2/3 2001. Betænkning 10/5 2001).

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v., realkreditloven og lov om fondsmæglerselskaber. (Anvendelse af interne modeller til kapitaldækningsformål, etablering af filialer i andre lande og præcisering af insolvensbegrebet).

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 8/2 2001. Første behandling 2/3 2001. Betænkning 10/5 2001).

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 169:

Forslag til lov om ændring af lov om stormflod og stormfald. (Udvidelse af stormflods- og stormfaldspuljens anvendelsesområde).

Af økonomiministeren (Marianne Jelved).
(Fremsat 8/2 2001. Første behandling 2/3 2001. Betænkning 9/5 2001).

15) Forespørgsel nr. F 52:

Forespørgsel til økonomiministeren og finansministeren [om dansk økonomi og beskæftigelse frem mod år 2010].

Af Pernille Blach Hansen (S) og Morten Helveg Petersen (RV).
(Forespørgslen anmeldt 13/3 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 16/3 2001).

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 172:

Forslag til folketingsbeslutning om mere offentlig støtte til skolefritidsordninger i private skoler.

Af Tove Videbæk (KRF), Else Winther Andersen (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF) og Frank Dahlggaard (UP).
(Fremsat 3/4 2001).

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 175:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en naturforvalteruddannelse i Tønder.

Af Helga Moos (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF) og Susanne Clemensen (CD) m.fl.
(Fremsat 3/4 2001).

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 192:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod våbentransporter.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Helge Bo Jensen (EL).
(Fremsat 24/4 2001).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Folketingets Europaudvalg har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 6, ønsker følgende redegørelse fra fødevarerministeren sat til forhandling i Folketinget:

Redegørelse om forslag til kommissionsforordning om ændring af bilag VI, del A og B i Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.
(Redegørelse nr. UF 1).

Redegørelsen vil blive omdelt i Tinget, og forhandlingen vil finde sted mandag den 21. maj 2001.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.**Spørgetimen****Formanden:**

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget kulturministeren.